

Koncepce ke konkursnímu řízení na funkci ředitele příspěvkové organizace ZUŠ Praha 10 Olešská

1. Úvod
2. Základní umělecké školy
3. Cíl a vize školy
4. Hospodaření školy a finanční zabezpečení
5. Návrh a způsob řešení úkolů a opatření dle navržené vize
6. Resumé

1. Úvod

Na základě zřizovatelem vyhlášeného konkursního řízení na obsazení funkce ředitele Základní umělecké školy Praha 10 Olešská jsem zpracoval a předkládám koncepci vedení této školy a řízení základního uměleckého vzdělávání, jako můj pohled a podklad pro jednání před výběrovou komisí.

2. Základní umělecké školy

Funkcí základního uměleckého školství je podpora tvorby a poskytování základního vzdělání v příslušných uměleckých oborech. Jedná se o nepovinný doplněk všeobecného vzdělání žáků. Zřizovatelem ZUŠ Olešská, kde se ucházím o místo ředitele, je kraj, v tomto případě Hlavní město ČR Praha. Po odborné stránce řídí tyto školy Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen MŠMT). Závaznou právní normou pro tento segment školství, vedle dalších právních předpisů pro školy, je vyhláška MŠMT č. 71/2005 Sb., o základním uměleckém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

Základní umělecké školy nabízejí žákům vzdělání v různých oblastech umění podle svých prostorových a dalších možností.

Pro každý obor základního uměleckého vydává MŠMT rámcové vzdělávací programy, které vymezují povinný obsah, rozsah a podmínky vzdělávání. Programy jsou závazné pro tvorbu školních vzdělávacích programů, hodnocení výsledků vzdělávání dětí a žáků a dále jsou závazným základem pro stanovení výše finančních prostředků přidělovaných podle § 160 až 162 školského zákona. Vzdělávání v jednotlivé škole se uskutečňuje podle školních vzdělávacích programů.

3. Cíl a vize školy

Cílem školy musí být efektivní poskytování základního uměleckého vzdělání co největšímu počtu žáků ve spádové oblasti této ZUŠ. Na splnění tohoto cíle se musí podílet ředitel školy a všichni pedagogičtí pracovníci.

Úloha ředitele ZUŠ

Povinnosti ředitele ZUŠ stanovuje § 164 školského zákona. Z řady úkolů považuji za hlavní jeho odpovědnost za poskytování uměleckého vzdělávání v souladu s tímto zákonem a vzdělávacími programy, odbornou a pedagogickou úroveň vzdělávání a efektivní hospodaření školy.

Uvědomuji si, že v současné době jsou a budou na funkci ředitele ZUŠ kladeny stále větší požadavky, jako na pedagogického a řídicího pracovníka. Předpoklady pro výkon činnosti ředitele školy podle ustanovení § 5 zákona o pedagogických pracovnících splňuji. Dlouholetou praxí v ZUŠ jsem získal praktické zkušenosti spočívající ve výkonu přímé pedagogické činnosti, nebo v řídicí činnosti, pro kterou jsou potřebné znalosti stejného či obdobného zaměření.

Na pedagogických, odborných, organizačních a řídicích schopnostech ředitele školy, učitelů a ostatních pracovníků závisí úspěšný chod školy a vzdělávání žáků v dané škole. V mojí vizi je rozhodující zvládat komunikaci na všech úrovních s cílem spolupracovníky účinně motivovat v jejich činnosti. Přátelské a vstřícné prostředí pro tvůrčí a aktivní atmosféru je v uměleckém školství základem pro plnění úkolů a vzdělávání žáků.

Mojí snahou bude připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svobodné a zodpovědné osobnosti a uplatňovali nejen svá zaručená práva, ale také naplňovali i své povinnosti. V bezpečném prostředí školy jim chci být nápomocen poznávat a rozvíjet jejich schopnosti, či posuzovat reálné možnosti dalšího uměleckého uplatnění. Ve spolupráci s kolegy a odborníky zajistím podpůrné prostředky jak pro žáky mimořádně nadané, tak i pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami.

Úloha učitele ZUŠ

Z ustanovení zákona o pedagogických pracovnících vyplývají požadavky pro získávání odborné kvalifikace učitelů uměleckých odborných předmětů a práva a povinnosti učitelů, z nichž za důležité považuji zejména dodržování pedagogických zásad a principů ve výuce a individuální přístup učitele k žákům.

Aby škola mohla zajišťovat plnohodnotnou výuku pro každého žáka, je potřeba mít nejen schopného ředitele a jeho kvalitní pedagogické vedení, ale hlavně po odborné stránce dobře připravené učitele, kteří jsou se svojí profesí spokojeni a dovedou vytvářet podmínky pro vzdělávání a vstřícné prostředí pro své žáky. Bez schopných učitelů, vedoucích oddělení a dalších spolupracovníků a bez jejich spolupráce je efektivní a kvalitní vzdělávání nemyslitelné.

K tomu samozřejmě napomáhají možné prvky dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, které umožňují rozvoj požadovaných kompetencí a doplňuje možnosti profesního a kvalifikačního rozvoje učitelů.

Vím, že je v mnoha případech problematické zajistit nejen kvalitního, ale učitele vůbec. V mnohých ZUŠ se tento problém týká především pedagogů studijního zaměření hry na klavír. Je potřeba začínající pedagogy podpořit a udržet za pomoci mentorské podpory, ohodnocení, a týmové kolegiální spolupráce a v neposlední řadě i v rámci finančního ohodnocení.

Práce učitele patří mezi profese s vysokou mírou psychické zátěže. Úkolem ředitele je udržet v pedagogickém sboru přátelské a vstřícné prostředí, aby učitelé brali pedagogickou práci jako poslání, uměli se účinně bránit nepatřičným tlakům a nepodléhali syndromu vyhoření.

Práce s žáky

Práva a povinnosti žáků školy vyplývají ze školního řádu. Úlohou pedagogických pracovníků je působit na žáky jednotným způsobem, považovat žáka za svého partnera, zabezpečovat jejich práva a napomáhat jim v plnění povinností. Vedení školy a učitelé musí dbát na dodržování stanovených zákazů a postihovat např. nesnášenlivé projevy chování žáků, násilnosti a propagace násilí.

Důležitým úkolem ZUŠ je zajištění péče o nadané děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a vytváření podmínek pro rozvíjení jejich schopností a dovedností. Talentované děti mají mnoho příležitostí, jak svůj talent rozvinout a využít. Stěžejní myšlenkou je poskytnout citlivou a vhodnou podporu nadaným žákům a studentům v raném stadiu jejich rozvoje. Existují různé programy a projekty pro nadanou mládež a pedagogy vzdělávající tyto žáky a mým cílem bude projekty využívat a žáky a učitele do nich zapojovat.

Nezbytná je komunikace učitelů s rodiči, jejich informování o průběhu a výsledcích vzdělávání a přístupů žáků k výuce. Spravedlivé hodnocení žáků je předpokladem pro nastolení dobrých vzájemných vztahů mezi žáky a učiteli.

ZUŠ při poskytování uměleckého vzdělání musí všem žákům dát rovné šance bez diskriminace a zvýhodňování jen některých jednotlivců.

4. Hospodaření školy a finanční zabezpečení

Základní pravidla hospodaření a finanční zabezpečení školské právnické osoby upravuje školský zákon. ZUŠ jako školská právnická osoba hospodaří s příjmy podle § 133 odst. 1, tohoto zákona, s prostředky svých peněžních fondů, s ostatním majetkem, závazky a pohledávkami. Škola používá majetek pro účely své hlavní činnosti, pokud tento zákon nestanoví jinak. Hospodaření školy v hlavní činnosti se řídí jejím rozpočtem. Rozpočet hlavní činnosti školské právnické osoby může zahrnovat pouze příjmy a výdaje související s její hlavní činností. Příjmy získané hlavní činností školské právnické osoby lze použít pouze na tuto hlavní činnost. Za hlavní v této oblasti považuji dodržování právních předpisů, zpracování vyrovnaného rozpočtu školy na nový školní rok a efektivní vynakládání prostředků na činnost a zabezpečení vzdělání žáků.

Jedním z prvků motivace učitelů je spravedlivé odměňování jako faktor, který působí na kvalitu života zejména tehdy, je-li spravedlivé, nediskriminační a jeho výše je odvozena od vynaloženého úsilí a dosaženého výkonu (efektivnosti). K tomu bude nezbytné rozpracovat hodnotící kritéria pro odměňování pracovníků školy.

5. Návrh a způsob řešení úkolů a opatření dle navržené vize

Je několik konkrétních úkolů, které bych jako ucházející se o funkci ředitele upřednostnil.

- a) Po převzetí funkce ředitele se seznámím s personálním obsazením oddělení a funkcí, úrovní výuky ve škole, s hospodařením školy a na základě dokladů vedoucích pracovníků školy zjistím konkrétní stav v jednotlivých oblastech školy. Na základě analýzy rozhodnu o nutnosti přijetí opatření.
- b) Za prioritu považuji navržení týmu spolupracovníků pro vytvoření nových webových stránek. Ty současné jsou zastaralé a informace o škole na nich jsou minimální. Ideální by bylo pojmout design stránek hravým způsobem a tím ke stránkám přitáhnout pozornost nejen rodičů stávajících žáků, ale i široké veřejnosti. S tím přímo souvisí propagace školy v její spádové oblasti.
- c) Domnívám se, že absence umělecké rady, jako poradního orgánu ředitele školy je nedostatek a má za následek nedostatečné propojování nejen mezi vedením, jednotlivými obory a odděleními, ale i mezi pedagogy samotnými.
- d) Je zde početné zastoupení flétnové třídy i flétnových souborů, ale zcela zde chybí mezi dětmi velice populární hra na saxofon. I klarinetová třída není dostatečně zastoupená. Založením a s využitím činnosti umělecké rady, bych také rád rozšířil dechové oddělení o saxofonovou třídu a podpořil i ostatní dechové obory.

- e) Jedním z problémů, který se řeší napříč celým školstvím, je problematika rizikového chování. Mezi nejčastěji řešené problémy patří špatné vztahy mezi spolužáky, přestupky proti školnímu řádu, šikana a v poslední době i kyberšikana. Vedení školy by mělo vytvořit a dále rozvíjet prostředí, ve kterém se budou cítit dobře žáci, pedagogové i rodiče.
- f) V hudebním oboru ZUŠ máme výhodu individuální práce se žáky. Ale i v ostatních skupinových oborech, kde panuje tvůrčí duch, je možnost rizikového chování minimální. Naopak, i v těchto oborech získávají žáci více sebedůvěry, kterou na základní škole mnohdy postrádají.
- g) Dalším konkrétním úkolem je určitě zajištění bezpečnosti žáků, pedagogických pracovníků a zabezpečení školy. Několik opatření vztahující se k bezpečnosti žáků obsahuje školský zákon. Obzvláště po prosincových událostech je toto téma velice aktuální. Jaké jsou možnosti, bude nutné samozřejmě konzultovat s odborníky. Na prvním místě je čipové a kamerové zajištění vstupů do areálů školy, informování vedoucích zaměstnanců prostřednictvím mobilních telefonů při vzniku události a nezbytná součinnost s rodiči žáků.
- h) Od stávajícího pana ředitele vím, o nutnosti rekonstrukce pobočky v ulici U nových vil. Proto mé úsilí bude rovněž zaměřeno na uvedenou problematiku.
- i) V rámci řídicí činnosti chci zkvalitnit kontrolu formou náslechnů (hospitací) se zaměřením na pedagogické a odborné znalosti pedagogických pracovníků.
- j) Na mnoha základních uměleckých školách probíhá již mnoho let ojedinělý projekt Akademie umění kultury pro seniory hlavního města Prahy. Pokud bude i nadále trvat velkorysá podpora zřizovatele, zcela jistě bych tento počín přenesl i do ZUŠ Olešská.

Uvedl jsem několik opatření, které budu v případě jmenování do funkce realizovat.

6. Resumé

Základním předpokladem pro plnění úkolů a cílů výuky je rozvíjení vztahů a vzájemné důvěry na úrovni všech aktérů a vytváření prostředí pro dosažení co nejlepších výsledků žáků během studia. Víím, že samotné vynikající výsledky uměleckého vzdělávání žáků v dnešním současném, velmi společensky diferenciovaném světě, asi nejsou zcela prioritou, mojí snahou bude vedle odborného vzdělávání poskytnout též žákům kritický vhled, vzájemný respekt a pocit odpovědnosti za společně realizované projekty.

Za zásadní považuji též bezproblémovou a vždy včasnou komunikaci ředitele se zřizovatelem: rozhodující pak v této koncepci také považuji dokázat úspěšně komunikovat a vycházet se všemi zaměstnanci školy, ať už v pedagogické, nebo nepedagogické sféře a motivovat je k efektivnímu plnění úkolů. Přátelské a vstřícné prostředí pro tvůrčí a aktivní činnosti jsou základním předpokladem pro vzdělávání žáků.

Na závěr bych rád zdůraznil, že nejdůležitější činností ředitele a vedoucích zaměstnanců školy je vytvoření ve škole takové atmosféry mezi učiteli a žáky, aby žáci navštěvovali ZUŠ z radostí, důvěrou a po ukončení studia i nadále pokračovali ve svých aktivitách.

Věřím, že při kvalitní týmové práci, efektivní řídicí a organizační práci se stanovené úkoly podaří úspěšně zvládnout.

V Praze dne 11. ledna 2024

